

SCHRIFTELIJKE VRAAG 2021_SV_00488

Zwemvaardigheid van de jeugd

Toelichting:

Afgelopen zomer verdronk een jongen van 17 jaar in de zee.

De kustreddingsdienst trok aan de alarmbel. De zwemvaardigheid bij kinderen en vooral bij de jongeren gaat erop achteruit. Men wijst naar de veranderingen in het onderwijs.

Als kinderen zich voor 25 m boven water kunnen houden in het zwembad, desnoods zonder techniek en trappelend, is het vaak al goed. Nochtans is kunnen zwemmen opgenomen in de eindtermen voor het gewoon lager onderwijs.

Ook de coronacrisis heeft daar geen deugd aan gedaan, want het voorbije anderhalf jaar zijn zwembaden lange tijd gesloten geweest en werden zwemlessen op school vaak opgeschort.

Volgens cijfers van de UGent gaan kinderen in de lagere school gemiddeld 50 tot 60 uur zwemmen, verspreid over zes jaar tijd. En dan is nog de vraag hoelang zitten ze effectief in het water ? Voor het middelbaar onderwijs zijn er geen exacte cijfers, maar de toestand is daar nog dramatischer.

Vraag:

Hoeveel uren zwemles wordt er aangeboden in het Stedelijk lager onderwijs ?

Hoeveel tijd zitten de kinderen effectief in het water ?

Krijgen de kleuters lessen watergewenning of niet ?

Gaat men zwemmen in het middelbaar onderwijs ? Wat is de frequentie ?

Welke inspanningen kan men nog leveren zodat kinderen kunnen zwemmen als ze de lagere school verlaten ?

Antwoord:

Beste raadslid De Vuyst

Dank voor uw vraag. Het onderstaande antwoord is tot stand gekomen in samenspraak en met input van het kabinet van schepen Bracke.

Het nieuws over de 17-jarige jongen die verdronk in Oostende is ook bij mij hard binnengekomen.

De zwemvaardigheid bij onze hele bevolking is er inderdaad op achteruit gegaan en we stellen dit probleem ook vast bij onze kinderen en jongeren. Het is begrijpelijk dat er naar het onderwijs wordt gekeken, omdat dit in de eindtermen van het basisonderwijs staat. Kunnen zwemmen is een basisvaardigheid om in de lagere school te verwerven.

Bijkomend hebben kinderen de afgelopen tijd, zoals u aanhaalt, hun zwemvaardigheden binnen noch buiten schoolverband kunnen onderhouden. Het coronajaar, met het (deels en volledig) sluiten van de zwembaden, heeft hier zeker geen goed aan gedaan. Omwille van corona is ook veel schoolzwemmen weggevallen.

De te behalen eindtermen voor zwemmen zijn:

- De leerlingen kunnen ongeremd en spelend bewegen in het water.
- De leerlingen voelen zich veilig in het water en kunnen zwemmen.

Het einddoel voor de zwemlessen is de zwembadveilige 50m-test (ORKA brevet) waarbij de kinderen niet alleen 50m moeten kunnen overbruggen maar ook een aantal basisvaardigheden in het water moeten beheersen (zoals drijven en stuwen in buiklig en in ruglig, draaien, ...).

Naast de waterveiligheid als eerste focus, ligt de 2de focus op zwem-technische aspecten. Door meer klemtoon te leggen op het verwerven van basismotorische vaardigheden, op doelgerichte watergewenning, op leren overleven (watersafety) en op het aanleren van een ruimere verscheidenheid aan basistechnieken om zich doelmatig voort te bewegen, wordt een verbreding van de traditionele zwemdidactiek

beoogd. Door ook andere vaardigheden in het water aan te leren, kunnen kinderen beter reageren op onverwachte situaties.

Informatief kan worden meegegeven dat er jaarlijks ruim 310.000 zwembeurten worden voorzien voor schoolzwemmen over alle schoolnetten heen. Deze lessen gaan door in de zwembaden Rooigem, Strop, Van Eyck en Rozebroeken. Voor 2020 en 2021 liggen deze aantallen lager omwille van de corona-sluitingen.

De meeste van de stedelijke basisscholen gaan met alle klassen wekelijks of tweewekelijks zwemmen. Welke klas wanneer gaat, leggen de scholen zelf vast in de uurroosters. In het secundair onderwijs wordt er enkel in de eerste graad gezwommen. Het betreft een zwemles van een uur gedurende enkele weken.

We beschikken over een zwembad in Instituut Bert Carlier, onze secundaire school voor buitengewoon onderwijs. Dit zwembad wordt gebruikt door onze scholen o.m. voor watergewenning voor kleuters, iets wat een basis legt naar meer zwemvaardigheid in het lager onderwijs. In de fase van 'watergewenning' leren de kinderen in ondiep water het hoofd, de romp en de ledematen onderdompelen en ligt de klemtoon op plezier beleven en zich op het gemak voelen in het water. Tegelijk wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de algemene vaardigheid 'zelfstandigheid' vb. het omkleden voor en na de zwemles. Het al dan niet effectief aanbieden van watergewenning aan kleuters behoort tot de autonomie van de scholen en hun personele mogelijkheden.

De tijd dat de kinderen in het water doorbrengen hangt van een aantal factoren af. Zo is er de verplaatsing naar het zwembad, het omkleden van de kinderen, het verzamelen van de kinderen, ... Daarnaast is het afhankelijk van hoeveel uren er wordt uitgetrokken door de scholen om te gaan zwemmen. Als men kiest voor twee uren, besteden de kinderen ongeveer 45 minuten in het water. In het kader van het gezondheidsbeleid op school wordt fors ingezet op fietsbeleid. In dat kader zijn fietsen aangekocht die er onder andere voor zorgen dat leerlingen per fiets naar de zwemlessen kunnen gaan waardoor de zwemtijd gemaximaliseerd wordt.

Binnen het stedelijk onderwijs worden in een collega-groep van leerkrachten Lichamelijke Opvoeding goede praktijkvoorbeelden gedeeld onder de leerkrachten L.O. en samengewerkt aan een gedeelde visie en kader.

Sportleerkrachten geven als uitdagingen van het zwembeleid onder andere de tijd aan die leerlingen in het water doorbrengen, het aanleren van de zwemtechnieken in grote groep en het beschikbaar zijn van voldoende zwemuren in de baden. Het voorzien van meer uren zou een oplossing zijn voor het zwem-aspect, maar betekent meteen ook dat er minder tijd kan worden uitgetrokken voor andere leerdoelen.

De Stad Gent doet veel inspanningen ter ondersteuning van het zwembeleid. In het Stedelijk onderwijs bieden we de zwemlessen in het eerste leerjaar gratis aan. We zorgen ervoor dat het zwemmen in het stedelijk onderwijs betaalbaar is, alsook dat er zwembaden zijn in Gent om te voldoen aan de capaciteitsnood.

Jaarlijks worden alle scholen die komen schoolzwemmen uitgenodigd om te zoeken naar (of bestendigen van) de bestaande mogelijkheden om schoolzwemmen te organiseren binnen de wettelijke context en binnen kwalitatieve eisen. De bezetting van de zwembaden in functie van scholen geven op de piekuren helaas weinig mogelijkheden, maar voor wie wat wenst af te wijken zijn er mogelijkheden.

Er is ook het plan om een nieuw zwembad te bouwen in Wondelgem, een regio waar capaciteit een thema is. Bij de realisatie van het nieuwe zwembad Neptunus zal extra ruimte gecreëerd worden om te kunnen leren zwemmen. Hiervoor zal een ruime beweegbare bodem in combinatie met een instructiebad zeer waardevol blijken.

Tot slot nog iets over de partners buiten onderwijs.

De Sportdienst organiseert kwaliteitsvolle lessenreeksen op woensdagmiddagen en zaterdag om op wekelijkse basis het zwemmen aan te leren en te vervolmaken. Dit gaat over ongeveer 800 deelnemers op weekbasis.

De Sportdienst organiseert tijdens de vakantieperiodes een aanvullend zwemaanbod tijdens de sportkampen waarbij wekelijks verschillende zwemkampen worden georganiseerd, meestal in combinatie met andere sporten. Dit gaat over een 150-tal kinderen per week.

Ook de zwemclubs zijn een belangrijke partner om kinderen te leren zwemmen, al dan niet tot het niveau van een competitiezwemmer. Aan deze clubs worden ook heel wat zwemuren toegewezen, maar hier overstijgt de vraag het aanbod.

In afspraak met Farys is vanaf 2021-2022 een kader gecreëerd om privélesgevers een plaats te geven tijdens alle zwemmomenten voor publiek waarbij een maximum van 4 lesgevers tegelijkertijd een plaats kunnen reserveren.

Dit onderdeel valt onder de bevoegdheid van collega schepen Bracke.